

TÉMA MĚSÍCE

60. výročí ukončení II. světové války

Vážení čtenáři, v tomto čísle se mimořádně opět věnujeme 60. výročí ukončení II. světové války. Přinášíme informace o akcích, pořádaných při této příležitosti, a také příspěvky na toto téma. Vzpomínek, vztahujících se ke květnovým dnům roku 1945, se v redakci sešlo víc než dost. Za všechny děkujeme.

Původně ohlášenému tématu Pěší a cyklistická doprava se proto budeme věnovat až v dalším, červnovém čísle. Ještě do 25. května nám tak můžete psát či telefonovat své podněty a názory...

- Chodíte po Praze raději pěšky, když to vzdálenost umožňuje?
 - Využíváte raději MHD či vlastní dopravu?
 - Dovedete si představit denní dojíždění do zaměstnání na kole?
 - Je podle Vás Praha 2 na kole dobře sjízdná?
 - Uvítali byste hustší síť pěších zón? A kde by takové „zóny klidu“ měly být?
 - Vidíte reálnou možnost, jak podstatně rozšířit síť cyklostezek?
- Těšme se na Vaše příspěvky na adrese: ÚMČ Praha 2, redakce novin, nám. Míru 20, 120 39 Praha 2, nebo na e-mailu: noviny@p2.mepnet.cz.

Harmonogram rekonstrukce bojů o rozhlas

Čtvrtek 5. května 2005

PŘEDPREMIÉRA PRO VETERÁNY PRAŽSKÉHO POVSTÁNÍ

7:00 – 13:00	uzavření Balbínovy ulice
7:00 – 11:00	instalování dobových rekvizit
10:00 – 13:00	uzavření Vinohradské ulice
11:00 – 11:30	shromažďování diváků a příjezd pamětníků ze Staroměstského náměstí
11:30 – 12:00	rekonstrukce části bojů o Český rozhlas, které se odehrály v Balbínově ulici

12:33 – 13:00

Sobota 7. května 2005

PREMIÉRA ÚPLNÉ REKONSTRUKCE BOJŮ O ČESKÝ ROZHLAS

10:00 – 14:00	instalování dobových rekvizit a navázání techniky a účinkujících
13:00 – 17:00	uzavření Vinohradské a Balbínovy ulice
14:00 – 15:00	shromažďování diváků
15:00 – 15:45	rekonstrukce bojů o Český rozhlas
16:00 – 16:15	vzpomínkový akt u pamětní desky na budově Českého rozhlasu
16:15 – 17:00	odsun materiálu a uvolňování Vinohradské třídy
16:15 – 19:00	odstraňování dobových rekvizit

Související akce: V úterý 3. května bude před budovou Českého rozhlasu na Vinohradské třídě instalováno historické obrněné vozidlo povstalců „ČS. ROZHLAS“. 6. května večer bude obrněnec „ČS. ROZHLAS“ přemístěn před Národní muzeum na Václavské náměstí. Ve čtvrtek 5. května se před budovou Českého rozhlasu na Vinohradské třídě uskuteční tradiční pietní akt k výročí Pražského povstání, kterého se zúčastní nejvyšší státní představitelé; na budovu ČRo budou vyvěšeny repliky vlajek ČSR, USA, SSSR a V. Británie z května 1945.

Tajné posláni Husova sboru na Vinohradech v květnových dnech 1945

„V květnové revoluci 1945, kdy budova Čs. rozhlasu byla poškozena, vysílal pražský rozhlas z budovy Husova sboru ve dnech 7. – 9. května zprávy o postupu spojeneckých armád, volání o pomoc bojující Praze.“

Výše uvedená slova z pamětní desky, umístěné na budově Husova sboru Církve československé husitské v Dykové ulici na Vinohradech, dodnes připomínají události, které se zde odehrály před 60 lety na konci II. světové války.

Dochovaná slova z pamětní knize vinohradské náboženské obce Církve českomoravské (pozn.: protektorátní název Církve československé husitské), zapsaná tamním farářem Arnoštem Šimšikem, jsou výrazem jeho neobyčejné statečnosti i odvahy mnohých dalších, kteří umožnili Československému rozhlasu v době bombardování jeho budovy na Vinohradské třídě vysílání nejprve z kúru a ve chvíli obavy z možného napadení i ze sklepa sboru.

První hlášení z Husova sboru Pražané slyšeli 7. května 1945 v půl páté odpoledne. Za necelé tři hodiny se již odtud ozývalo radostné oznámení o kapitulaci Německa a vítězství spojenců. Vysílání pokračovalo až do úplného ukončení revoluce 9. května v 19:00.

Dokladem radosti z možnosti účinné pomoci Praze ve chvíli, kdy to potřebovala, jsou slova z pamětní knihy, sepsané farářem Šimšikem: „Jsme naplněni čistou radostí, že se Husovu sboru dostalo možnosti této služby. Nevidíme v tom jen náhodu, že pod věží s husitským kalichem, vysoko nad Prahou vztýčeném, v blízkosti pomníčku Mistra Jana Husa, jehož příkaz „Brah pravdy až do smrti“ český národ věrně plnil, byly koncipovány plamenné výzvy povzbuzení bojovníkům na barikádách, děkování pražským ženám, poetické informace o událostech a účinné dovolávání se spojenců ve chvíli nejkritičtější.“

Mgr. Olga Štěpánová, Mgr. Hana Tonzarová, Církve československé husitské

Husův sbor na Vinohradech 8. května 1945

Foto: archiv ČČSH

Květnové události r. 1945 po 60 letech znovu ožijí v neděli 8. května 2005 v Husově sboru ČČSH na Vinohradech v kombinovaném programu od 9:00 do 11:30:

- 9:00 – 10:00 Bohoslužby:** slouží pražský biskup ČČSH Mgr. Karel Bican, přímý přenos ČRo 2, stanice Praha.
- 10:00 – 10:55 Komponovaný program:** květnové události 1945 v Husově sboru na Vinohradech, svědectví z kroniky; autentická nahrávka Čsl. rozhlasu z Husova sboru na Vinohradech ze 7. května 1945: hlášení o kapitulaci Německa a vítězství spojenců; historické ohlédnutí za ČČSH za II. sv. války; Pražský žestvový soubor.
- 11:00 – 11:30 Pietní akt:** Pražský žestvový soubor; úvodní modlitba, přivítání; pražský biskup ČČSH Mgr. Karel Bican; projevy: generální ředitel Českého rozhlasu Ing. Václav Kasík, náměstek primátora hl. m. Prahy Mgr. Rudolf Blažek, starosta městské části Praha 2 Mgr. Michal Basch; kladení věnců, květin, Pražský žestvový soubor. Pietní akt se uskuteční dále za účasti představitelů církvi, starostů městských částí hl. m. Prahy, vojenského kaplana Armády České republiky a organizací sdružujících účastníky II. světové války.

Pořádá: Církve československé husitské za přispění Českého rozhlasu v rámci kampaně Muzeum a 20. století. Podrobnosti: www.muzea20stoleti.cz.

Snad bylo něco i trochu jinak...

Vše, co se stalo v minulosti, má několik tváří. Smutnou i veselou. Tragédii i veselo-hru. Výkladu se s neobyčejnou radostí chopí politici za odborné spolupráce s historiky. Charakterními, i s těmi bez této poměrně důležité vlastnosti.

Tak se dozvíte, že Pražské povstání a/řidila strana KSČ v čele s posléze z dějin vygumovaným funkciónářem, b/ neřídil to nikdo, c/ wehrmacht chtěla z města udělat kulničku na dříví, d/ wehrmacht pouze toužila utéci co nejrychleji z Velichovek do Plzně, neboť se jí líbil více generál Patton než generál Rybalko.

Nic z toho nevěděli dva kluci mezi osmnácti a devatenácti, kteří se šli podívat na Smíchov, neboť po ulicích letělo: „Američani jsou u Anděla!“

Ve Vyšehradské ulici na dnešním ministerstvu spravedlnosti viděli obrovské československé vlajky, což je došlo. Nikdy to však nepři-

Přes Vltavu se už nedostali. Začala mela. Vrátili se na Vinohrady, kde jim otec jednoho z nich vtiskl do rukou pušky, které si přivezl z povstání v Boce kotorské, neb sloužil u CaK mariny. Náboje nebyly, a tak si je hoši opatřili ve vinohradském pivovaru na Korunní. Moc se do těch mušket nehodily, ale nějak to střelilo. S těmi páliili na sokolovnu v Riegrových sadech, byšše schováni za rohem hospody U Bohouše. Zřejmě dobře, protože Němci to brzy vzdali. Na schodech k bazénu překročili prvního mrtvého německého vojáka. Byl stejně starý jako oni a jeho krev se rozlévala v dešti po dlažbě do ztracena. Napadlo je, že kdyby nebylo hloupé války, mohli spolu sedět ve zmíněném hospůdce...

Hospoda U Bohouše je zřejmě strategicky zajímavá, neboť ji v šedesátém osmém obsadila i sprátená armáda. Jestli ji použil i císař Napoleon, když táhl ke Slavkovu, nelze už zjistit.

Pátého bylo pod mrakem a nebe ovládaly „turbíny“, jak se říkalo proudovým messerschmittům 262. Díky nim seběhli schodiště u sokolovny obrovskou rychlostí, neboť jedna ta potvora si to namířila, jak i mysleli, přímo na ně. Potom přišli na to, že pilotovi spíše šlo o Masarykovo nádraží. Předtím ovšem viděli junkerse 88, jak útočí na budovu rozhlasu.

Potom si opatřili německé samopaly, což už bylo lepší. Pancraustům se vyhnuli, neboť viděli, co to udělá ze střelce, když rouru odpálí a má za sebou zeď. Německým frontákům se ani nyní vyrovnat nemohli, protože ti vojenské řemeslo ovládali dokonale, a naši začínající bojovníci znali pouze z filmů, jak se puška nabíjí a jak se schmeiser nosí na prsou.

Potom chodili tam, kam je z velitelství v Mikulandském poslali, až skončili dole na Václavském. To už bylo ke konci povstání. Snad sedmého, snad osmého. Nebe bylo azurové. Odtud byli posláni k Olšanům, kde

již úřadovali vlasovci. Táhl po Václavském nahoru ke koni. Kolem nezvyklé ticho a nikde ani živáčka. Chodník byl plný skleněné tříště. Pod Smečkami, dnes se tam prodává ovoce, byla ošetřovna s náramně hezkou zrzavou sestřičkou. Ta jim nedoporučila další pochod, neboť prý ze zadního traktu pečkárný stíhl gestapák. Právě do zmíněné ulice. To hrdní bojovníci, podle vlastního mínění velice ostřílení, odmítli a táhli dál.

Na začátku Smeček byla malá barikádka, která jim velice posloužila, protože ta krásná holka měla pravdu. Leželi tam a báli se, zejména také proto, že z průchodu kina jim nadával četář vládního vojska pitomců a chtěl jim nakopat.

Také jim poradil, jak se z toho dostat, a tak se obrovským přiskokem vrátili ke krásné markytance.

Na rohu Štěpánkové zaslechlí letecké motory a nad nimi se mihly stříbrné siluety fockevullů sto devadesáté. Letěli v perfektním boxu a z každého vypadla bomba. Jedna se trefila do pozdějšího Domu módy, dříve Prokop a Čáp s neomem v podobě Čápa, který klapal zobákem, druhá do Domu potravin, zvaného později drahožer, třetí poškodila v Muzeu velrybu a poslední spadla někam do Italské.

Tak pitomé hrdní vlastně zachránil gestapák, protože v uvedeném prostoru by nemohli přežít, a tím pádem ani nastat po šedesáti letech do periodika Prahy 2.

Ještě jedna vzpomínka. Snad to bylo desátého, snad později. To již v Praze byli Rusové. Němci stále ještě zákeřně střelili po lidech na ulicích a jeden z nich se také usídlil ve věži svatě Ludmily. Pro Pražáky to byl obrovský boj. Něco jako bitva o Stalingrad nebo u Kurska. Po tramvajových kolejkách se táhla kolona ruského trénu s koniky a vozíky. Ty ruské vojáky ten Germán nevzrušoval vůbec. Měli toho za sebou mnoho. Jednoho z nich přece jen dožral. Dopálený vojenský děda za vozejčkem táhl takový malý kanónek. Odpráhl ho, otočil a tím laufkem se podíval na věž. Korekci si ještě udělal pomocí krabičky sirek, a prásk. Ve věži byla díra a bezboží střelec odpochoval do Walhalu. Vojáček po sobě uklídl a odjel do Vršovic nebo přímo do Sovětského svazu. To se už nedá zjistit.

Potom ještě viděli hořet Němce pověšené na kandelábrech na Václavském a v Rytířské, ale viděli také spoušť, kterou udělali prý hoši z Hitlerjugend. Ti mrtví Češi tam před smrtí museli mnoho zkusit. Chlapečci s nápisy Gott mit uns na opascích byli vynalézaví.

Popudlivý stařec ani neví, jestli si to vůbec může pamatovat. Snad ano. Snad bylo něco i trochu jinak. Ostatně není profesionálním historikem.

Pohledem světové politiky to vypadalo možná úplně jinak. -drH(78)-

Oslavy 60. výročí ukončení II. světové války

Pořadatelé

Silver Screen, Magistrát hl. m. Prahy, Agentura CI-5, Nadace pozemního vojska AČR, Český rozhlas, Vojenský historický ústav, Čs. obec legionářská, VHK Gardekörps, MČ Praha 1, MČ Praha 2, MČ Praha 4, MČ Praha 6, MČ Praha 7

Akce v Praze

Sobota 30. 4. 2005

Letiště Praha - Letňany, areál Stará Aerovka: zahájení výstavy „Letecká válka 1939 – 45 nad českými zeměmi“ (do 31. 5. 2005)

Pondělí 2. 5. 2005

Kino OKO: promítání tematických filmů, dokumentů, dobových týdeníků atd., v předsáli výstava fotografií

Úterý 3. 5. 2005

Kino OKO: promítání tematických filmů, dokumentů, dobových týdeníků atd., v předsáli výstava fotografií

Středa 4. 5. 2005

Kino OKO: promítání tematických filmů, dokumentů, dobových týdeníků atd., v předsáli výstava fotografií

Čtvrtek 5. 5. 2005

11:30 – 12:00, Balbínova ulice: rekonstrukce části bojů o Český rozhlas
12:30, Vinohradská třída: pietní akt před budovou Českého rozhlasu
15:00, Galerie Písecká brána: výstava „60 let od Pražského povstání“
Kino OKO: promítání tematických filmů, dokumentů, dobových týdeníků atd., v předsáli výstava fotografií

Pátek 6. 5. 2005

15:00, Kobyliská stělnice: pietní akt
Kino Konvikt: Festival válečných filmů – PRO ČLENY KLUBU!
Dokumentární cyklus „Zač jme bojovali“:
15:00 – I. a II. díl
17:30 – III. a IV. díl
20:00 – V. a VI. díl
Kino Lucerna: Festival českých válečných filmů

15:00 – Majové hvězdy

17:30 – Prače

20:00 – Nebeští jezdcí

Kino OKO: promítání tematických filmů, dokumentů, dobových týdeníků atd., v předsáli výstava fotografií

Sobota 7. 5. 2005

10:00, Olšany: kladení věnců
15:00, Vinohradská: rekonstrukce bojů o Český rozhlas ve Vinohradské a Balbínově ulici
16:00, Vinohradská: vzpomínkový akt u pamětní desky u vchodu do budovy Českého rozhlasu
Kino Konvikt: Festival válečných filmů – pro ČLENY KLUBU!
15:00 – Jdi a divěj se, Rusko
17:30 – Kanály, Polsko
20:00 – Příběh létající pevnosti, Muži z Aleutu, USA – dok. filmy

Kino Lucerna: Festival českých válečných filmů

15:00 – Oáza

17:30 – Atentát

20:00 – Obchod na korze

Kino OKO: promítání tematických filmů, dokumentů, dobových týdeníků atd., v předsáli výstava fotografií

Neděle 8. 5. 2005

8:00, kostel sv. Antonína: zádušní mše
9:00, Památník Vítkov: slavnostní shromáždění

10:00, Letná: vojenská přehlídka

10:00 – 22:00, Dejvícká: Demarkační, Dejvícká ulice (polní kuchyně, restaurace, tanec, program pro děti apod.)

13:00, Letenská pláň: kulturní program

14:00, Vítězné náměstí: uložení prstí z pohřebišť čs. vojáků

15:00, Staroměstské náměstí: Jízda veteránů Prahou

Kino Konvikt: Festival válečných filmů

17:30 – Overlord, Anglie

20:00 – Jeřábi táhnou, Rusko

Kino Lucerna: Festival českých válečných filmů

15:00 – Vyšší princip

17:30 – Smrt si říká Engelchen

20:00 – Ostře sledované vlaky

15:00, Braník: Barikáda 2005 – Ostrov č. 5 - Camping, Praha 4

Kino OKO: promítání tematických filmů, dokumentů, dobových týdeníků atd., v předsáli výstava fotografií

20:00, Staroměstské náměstí

– slavnostní koncert k 60. výročí

22:00, ohňostroji

PODROBNÉ INFORMACE: www.praha-mesto.cz/oslavy, www.ceskenoviny.cz, www.rozhlas.cz/valka/akce.